

Reiserens er og Gud hvad Guds er;“ men jeg troer ikke paa denne vore Sæders Tilstand, jeg troer ikke, at vi paa denne Maade kunne ffjelne mellem Baner og Sæder, saa at vi ffige: Banerne ere udenfor Guds Omraade, de ere af en reen menneffkelig Natur, men i Sæderne, der ffulle vi fee Guds Ffinger; jeg bedømmer ikke, og drifter mig navnlig ikke til at indffraenke Guds Virffomhed inden faadanne bestemte Grændfer, og saa tillægge mig selv Ret til at defnere Grændfen, hvortil Sæderne eller Banerne gaae. Men ffulle vi endelig gaae ind paa Sædernes Gebet, saa troer jeg, at der maaffee netop er Noget i vore Sæder, fom borttager meget af det, vi nu ville gjøre vaffkelig, nemlig at faffffætte en noie Begrændffning af borgerligt Eegteffab. Lad os fførge, hvorledes forholder Sagen ffig i det mindffte i mange Dele af Landet; ffølger Eegteffabets Indffignelfe i Kirken der altid ffirax ovenpaa det egenlige borgerlige Eegteffab? Nei! Det borgerlige har undertiden været fuldkommen fuldbyrdet iforfveien. Jeg har feet 3 Maaned der ligge imellem det borgerlige Eegteffab, fom har været faa fulffandigt fuldbyrdet, at den, der ffulde give Indffignelfen, kunde fee det paa Brudeparret (Hysfen). Jeg reifer ikke Anke mod denne Sædvane, men jeg ffiger, at det vilde være et Gode, om det borgerlige Eegteffab havde exifferet ved Begyndelfen, fordi da kunde ikke den Uffædelighed indtræde, at man ved Slutningen af Prøvetiden finder, at man ikke har feet rigtigt, og det har jeg ogfaa feet. Dette er en Frihed i Sæderne, fom ikke ffører til det, vi i Almindelighed kalde Sædelighed (Hør!); thi Sædelighed vilde det have været, om man efter denne Prøveffetid havde kunnet ffille ffig fra hinanden (Hør!). Jeg udtaler dette ikke, for i mindffte Maade at kaffe Skygge eller ffælde nogen Dom, men jeg udtaler det kun for at viffe, med hvilken Dverffadiffhed man betragter vore Sæder, ffelv naar man ffynes at omtale dem med en vis Grundighed. Spørge vi, hvad ffæve vore Sæder, for at Sædelighed derved kan befæffes, saa ffæve vore Sæder, at det borgerlige Eegteffab ffirax ffuttes, om endog Vielfespagten aldrig kom til; thi faa var paa begge Sider Verettiffgelfen for Eegteffab vundet, faa være de

Børn, fom kom ud af et faadant Samliv, ægteffødte Børn — det var det, fom Sædeliffheden ffævede (Hør!); men det naaer man ikke igennem den Lovgivning, fom her er forefflaadet, men det naaer man, ifald det oprindelige Forfflag blev antaget, eller rettere fagt, det oprindelige Forfflag med de Modificationer, fom det ffenere har modtaget; thi det var Feiffelen ved Forfflaget i ffin oprindelige Skiffelfe, at det lod denne Udvei beffaae. Naar man nu ffører Sagen over paa det ganffe ffimple Gebeet, er det maaffee ikke let ffirax at ffinde pafffende Eegteffabs-Notarier, fom Staten kan forlade ffig paa, og fom tillige kunne være beffquem tilffede for hele Befolffningen; thi alle diiffe forudffatte lange Vandringer til „Amtmanden og Herredffogden“ ere for vidtløfftige, naar man tager det indenfor de Grændfer, hvor man med god Grund kan forfflange, at den trængende Befolffning, fom ikke har megen Tid tilovers, kan komme til at opnaae det, fom hyppigt er deres fførffe Gode, den ægteffkabelige Forenting. Indenfor denne Kreds er det, indrømmer jeg, vaffkelig at ffinde en faa paaflidelig Notarius, fom vi nu maae anffee de af Staten opffoftræde Præfter og fom dygfftige Embedffmænd anerkffendte Mænd for; men, gaae vi den af mig antydede Vei, saa ffiger jeg, vi ere paa en fornuftig Vei (Hør!). Havde Udvalget ffleertal anfført Dette og intet Andet fom Grund for ffit Forfflag, faaledes at vi vidffte, at, faaffuart fom vi havde gjennemgaaet denne Dverfgang, og være komne dertil, at vi f. Ex. i vore Communer være ffiffre paa at ffinde en faadan paaflidelig Notarius, saa kunde vi gaae over dertil og komme bort fra det, fom er vaffkelig, og maaffee vaffffeligere for Præfterne end for Meniffgheden, nemlig i det Diebliff, en faadan Paggffulde ffuttes, at vide, at de Paaagjælfvende ffille ffig for en reent borgerlig Embedffmand — det er en Vaffffelighed, det er et Dffer, man ffæver af hans Perffonlighed (Grundtviffg: Men faa Protocolleff!). Den, fom ffriver i Protocollefflen og taler med Vidnerne, ffaaer i en noget vaffffelig Stiffing; men, ffiger jeg, naar vi vidffte, at det kun var en Gjennemgangsvei, og den var betegnet fom faadan, og jeg anffeer Cultusminiffterens Udtaleffe i denne Retning for overordentlig